

УДК 159.99:796.323.2

doi: 10.20998/2078-7782.2018.4.08

Антон Рочняк

викладач, кафедра фізичного виховання, Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»; Харків, Україна
E-mail: rochniak15@ukr.net

Карина Фоменко

доктор психологічних наук, доцент, кафедра практичної психології, Харківський
національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди; Харків, Україна
ORCID: 0000-0003-2511-6803
E-mail: karinafomenko1985@gmail.com

Юрій Панфілов

кандидат психологічних наук, доцент, кафедра педагогіки та психології управління
соціальними системами ім. академіка І.А. Зязюна, Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»; Харків, Україна
E-mail: metodot@ukr.net

**ХАРАКТЕРИСТИКА ДІАГНОСТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ
ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПОТОКУ ТА ВНУТРІШНЬОЇ
МОТИВАЦІЇ БАСКЕТБОЛІСТІВ**

Анотація: У статті представлено характеристику методів діагностики стану потоку та внутрішньої мотивації баскетболістів. Подано результати адаптації зазначених методик, наведено їх психометричні характеристики та стимулюючий матеріал.

Ключові слова: адаптація; стан потоку; внутрішня мотивація; надійність; нормативна шкала.

Anton Rochniak

lecturer, Department of Physical Training Philosophy, National technical university “Kharkiv polytechnic institute”; Kharkiv, Ukraine
E-mail: rochniak15@ukr.net

Karina Fomenko

Doctor of Psychology, Full Professor of Department of practical psychology, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University; Kharkiv, Ukraine
E-mail: karinafomenko1985@gmail.com

Yuri Panfilov

Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Department of I. A. Ziaziun social system control pedagogy and psychology, National technical university “Kharkiv polytechnic institute”; Kharkiv, Ukraine
E-mail: metodot@ukr.net

© Антон Рочняк, Карина Фоменко, Юрій Панфілов, 2018

CHARACTERISTICS OF DIAGNOSTIC TOOL FOR STUDY THE FLOW STATE AND INTERNAL MOTIVATION OF BASKETBOL PLAYERS

Abstract: The article presents the characteristics of methods for diagnosing the flow state and the internal motivation of basketball players. The results of the adaptation of these methods, their psychometric characteristics and stimulating material are presented.

Key words: adaptation; flow state; internal motivation; reliability; normative scale.

Антон Рочняк, Карина Фоменко, Юрий Панфилов

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИАГНОСТИЧЕСКОГО ИНСТРУМЕНТАРИЯ ДЛЯ ИССЛЕДОВАНИЯ СОСТОЯНИЯ ПОТОКА И ВНУТРЕННЕЙ МОТИВАЦИИ БАСКЕТБОЛИСТОВ

Аннотация: В статье представлена характеристика методов диагностики состояния потока и внутренней мотивации баскетболистов. Представлены результаты адаптации указанных методик, приведены их психометрические характеристики и стимульный материал.

Ключевые слова: адаптация, состояние потока, внутренняя мотивация, надежность, нормативная шкала.

Anton Rochniak, Karina Fomenko, Yuri Panfilov

An extended abstract of the paper on the subject:

“Characteristics of diagnostic tool for study the flow state and internal motivation of basketball players”

Problem setting. Modern psychological science of Ukraine is characterized by a certain limitation of athletes' researching tools, in particular, there are no methods for studying the flow state and there are insufficiently developed tools for studying the internal motivation of athletes. This limitation does not allow to fully disclose the psychological characteristics of athletes, which must be taken into account when developing programs of psychological support.

Recent research and publications analysis. Flow state is the mental state of full absorption by activity (creativity, sports, work, etc.), which is characterized by intense concentration, full involvement, a sense of perfection and a feeling that "time is flying" [3]. To enter the flow state, the activity must be with a correct ratio of the task' complexity and necessary competence for its solution.

Investigations of internal motivation are based on the theory of self-determination

by E. Deci and R. Ryan [1], who determine internal motivation as an innate human characteristic, which includes the desire to find and overcome problems of optimal difficulty level based on their interests and abilities [4]. The main attention in the theory is given to studying the influence on the internal motivation of such factors as awards, external evaluations, constraints and styles of interpersonal interaction. The psychometric sample included 104 young basketball players aged 15 to 20 years.

Paper objective. The purpose of our study was to adapt the flow state and the internal motivation diagnostic methods for the basketball players.

Paper main body. Original questionnaire “LONG Dispositional Flow Scale (DFS-2)” was created by S.A. Jackson in 2010. The theoretical basis of this method is the M. Csikszentmihalyi nine dimensions conceptualization of the flow. Four of the

nine dimensions (challenge-skill balance, clear goals, unambiguous feedback, concentration on task) are conditions for entering the flow state, and the other five (action-awareness merging, sense of control, loss of self-consciousness, transformation of time, autotelic experience) are signs that are direct characterize its condition.

This scale is the best option for a detailed description of the characteristics of the general trend and the frequency of the flow' experience according to the M. Csikszentmihalyi nine-dimensional flow model.

S.A. Jackson method is represented by 36 items (4 for each scale). The evaluation of the questionnaire was carried out on a 5-point scale, where 1 - completely disagree, 5 - completely agree [5].

Reliability of the questionnaire. The value of the Cronbach's α (alpha) for a scale of 36 items was 0.816, which is a good indicator of the questionnaire reliability.

Retest reliability of the questionnaire. Repeat testing of the same sample (50 people) was made at intervals of two weeks. The correlation between the first and the second tests results was at the level of $r = 0.773$, which indicates a high retention reliability of the questionnaire.

Construction of the standard scale. The marginal values of the norms for the scales "challenge-skill balance", "clear goals", "unambiguous feedback", "concentration on task", "sense of control", "loss of self-consciousness" and "transformation of time" are 3-4 points, and for the scales of "action-awareness merging" and "autotelic experience" 3,5-4,5 points.

The next task of our study was to adapt the diagnostic method of E. Makoli, T. Duncan and V. Tammen "Internal motivation of basketball player", which is aimed at

studying internal motivation of playing basketball. This method is an adaptation of the Intrinsic Motivation Inventory (IMI) scale developed and presented by R.M. Ryan in 1982 [8].

The method adapted by us was used by E. McAuley, T. Duncan and V. Tammen to diagnose the internal motivation of an athlete while playing basketball shooting game. It consists of 18 items, which are rated by the Likert scale (from 1 to 5). The scale is divided into 4 subclasses: interest enjoyment dimension (5 scale points), perceived competence dimension (5 scale points), effort-importance dimension (4 scale points) and tension-pressure dimension (4 scale points) [7].

Reliability of the questionnaire. The value of the Cronbach's α (alpha) for the 18-item scale was 0.768, which is higher than the minimum accepted value, which is 0.7.

Retest reliability of the questionnaire. Repeat testing of the same sample (50 people) was made at intervals of two weeks. The correlation between the first and the second tests results was at the level of $r = 0.823$, which indicates a high retrieval reliability of the questionnaire.

Construction of the standard scale. The marginal values of the norms for "interest enjoyment dimension" are 12-16 points, for "perceived competence dimension" 8-15 points, for "effort-importance dimension" 8-13 points and for "tension-pressure dimension" 2-8 points.

Conclusions of the research. The study was dedicated to adapt the flow state and the internal motivation diagnostic methods for basketball players. The validity and reliability of the presented tools are empirically proven. Prospects for further research are increasing the sample size, and extending the age limits, as well as determining the constructive validity of questionnaires.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасна вітчизняна психологічна наука характеризується певною обмеженістю

засобів дослідження спортсменів, зокрема не існує методики дослідження стану потоку та недостатньо розроблено інструментарії вивчення внутрішньої мотивації спортсменів. Така обмеженість не дозво-

ляє в повній мірі розкрити психологічні особливості спортсменів, які необхідно враховувати при розробці програм психологічного супроводу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми і на які спирається автор. Стан потоку («Flowstate») – це психічний стан повного поглинання своєю діяльністю (творчість, спорт, робота тощо), який характеризується інтенсивною концентрацією, повною залученістю, відчуттям досконалості і відчуттям, що «час летить» [3]. Для входження до стану потоку, необхідно, щоб діяльність мала правильне співвідношення складності завдання і необхідної для її вирішення компетентності.

С. Хукер і М. Чікцентміхаї вказують, що хоча стан потоку є переважно індивідуальним феноменом, тим не менш міжособистісна взаємодіяє тим фактором, який часто викликає і підтримує його [5]. Отже, дослідження стану потоку в баскетболі представляє особливий інтерес, оскільки для цього виду спорту притаманні як значуща емоційна складова процесу, так і внутрішньо групові відносини, що може впливати на нього.

Дослідження внутрішньої мотивації базуються на теорії самодетермінації Е. Десі та Р. Райана. На їх погляд, теорія самодетермінації – це психологічний підхід до розуміння людської мотивації, особистості і психологічного благополуччя, яка докладно розглядає проблематику внутрішньої і зовнішньої мотиваційних складових. Самодетермінація – це здатність індивіда до здійснення і переживання вибору [1].

Однією з основних ідей зазначеного підходу [2] є розуміння, що внутрішня мотивація особистості ґрунтується на трьох базових потребах, які забезпечують її природне функціонування та сприяють її психологічному благополуччю. Цими базовими потребами є: потреба в самодетермінації, в компетентності та у взаємозв'язку з іншими людьми.

Е. Десі та Р. Райан визначають внутрішню мотивацію як вроджену характеристику людини, яка включає в себе прагнення до пошуку і подолання завдань оптимального рівня складності на основі своїх інтересів та здібностей [4]. Основна увага в теорії приділяється вивченню впливу на внутрішню мотивацію таких факторів, як нагороди, зовнішні оцінки, обмеження і стилі міжособистісної взаємодії.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття. Навіть попри достатньо глибоку розробленість та актуальність дослідження стану потоку та внутрішньої мотивації зарубіжними вченими, в наших дослідженнях не приділяється увага цим проблемам, причиною чому, частково, є обмеженість засобів діагностики цих явищ.

Метою статті є адаптація методів діагностики стану потоку та внутрішньої мотивації баскетболістів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Адаптація методів діагностики стану потоку та внутрішньої мотивації здійснювалася на вибірці, до якої увійшли 104 юнака-баскетболіста віком від 15 до 20 років.

Оригінальний опитувальник «Диспозиційна шкала потоку. Повна версія» (LONG Dispositional Flow Scale (DFS-2)) був створений С.А. Джексоном у 2010 році. Теоретичною основою даної методики є дев'ятивимірний концептуалізація потоку М. Чікцентміхаї (M. Csikszentmihalyi). Ці дев'ять вимірів: «баланс між ступенем складності діяльності і рівнем розвитку навичок»; «злиття свідомості і дії»; «ясність мети»; «точність зворотного зв'язку»; «концентрація на поточному моменті»; «відчуття контролю»; «втрата самосвідомості»; «трансформація часу»; «ауто-телічне переживання». Разом ці виміри визначають оптимальний психологічний стан потоку, окремо вони означають концептуальні елементи цього стану.

Чотири з дев'яти вимірів (баланс між ступенем складності діяльності і рівнем розвитку навичок, ясність мети, точність зворотного зв'язку, концентрація на поточному моменті) є умовами для входження до стану потоку, а п'ять інших є ознаками, які безпосередньо характеризують цей стан.

С. А. Джексоном було розроблено три типи шкал потоку, які відносяться до конструкції потоку з різних точок зору.

«Диспозиційна шкала потоку. Повна версія» належить до багатовимірного типу шкал, яка є інструментом самоаналізу, що призначений для оцінки досвіду потоку в дев'ятивимірній моделі. Дана шкала є найкращим варіантом для деталь-

ного опису характеристик загальної тенденції та частоти переживання стану потоку відповідно до дев'ятивимірної моделі потоку М. Чіксентміхаї.

Методика С.А. Джексон представлена 36 пунктами (по 4 на кожен шкалу). Оцінка пунктів опитувальника здійснювалась за 5-бальною шкалою, де 1 – повністю незгодний, 5 – повністю згодний.

Першим кроком в обробці отриманих сирих даних була перевірка внутрішньої узгодженості опитувальника (таблиця 1). Для цього розраховувався коефіцієнт альфа Кронбаха для шкали, що включає всі 36 пунктів. Ця величина на щодо обраної кількості питань склала 0,816, що є гарним показником надійності опитувальника.

Таблиця 1 – Характеристика пунктів опитувальника «Шкала потокового стану. Повна версія»

Пункти опитувальника С.А. Джексон	Адаптований переклад пунктів	α-Кронбаха	Шкала
1. I was challenged, but I believed my skills would allow me to meet the challenge.	1. Змагання було складним, але я був упевнений, що мої навички дозволять мені впоратися із завданням.	0,815	Бал
2. I did things correctly without thinking about trying to do so.	2. Під час гри я правильно рухався, особливо не замислюючись про це.	0,810	Зл
3. I knew clearly what I wanted to do.	3. Під час гри я ясно знав, що я хочу зробити.	0,815	Я/м
4. It was really clear to me how I was going.	4. Під час гри мені було абсолютно ясно, що у мене все добре.	0,808	З/з
5. My attention was focused entirely on what I was doing.	5. Моя увага була зосереджена виключно на тому, що я роблю протягом гри.	0,804	К
6. I had a sense of control over what I was doing.	6. Я відчував повний контроль над тим, що робив під час гри.	0,807	В/к
7. I was not concerned with what others may have been thinking of me.	7. У процесі гри мене не цікавило те, що інші могли думати про мене.	0,810	В/с
8. Time seemed to alter (either slowed down or speeded up).	8. У продовж змагання час, здавалося, змінився (або сповільнився, або прискорився).	0,814	Т/Ч
9. I really enjoyed the experience of what I was doing.	9. Мені дуже сподобався цей досвід.	0,811	А/п
10. My abilities matched the challenge of what I was doing.	10. Мої здібності відповідали високій складності ситуації.	0,799	Бал

Продовження таблиці 1.

11. Things just seemed to be happening automatically.	11. Мої дії під час гри, здавалося, відбувалися автоматично.	0,797	Зл
12. I had a strong sense of what I wanted to do.	12. У мене було сильне відчуття того, що я хочу зробити, під час гри.	0,815	Я/м
13. I was aware of how well I was doing.	13. Я знав, наскільки добре я виконую своє завдання в грі.	0,810	З/з
14. It was no effort to keep my mind on what was happening.	14. Я не докладав жодних зусиль, щоб тримати в увазі все те, що відбувається в процесі гри.	0,829	К
15. I felt like I could control what I was doing.	15. Я відчував, що можу контролювати те, що роблю.	0,816	В/к
16. I was not concerned with how others may have been evaluating me.	16. Мене не турбував мій виступ під час гри.	0,827	В/с
17. The way time passed seemed to be different from normal.	17. Час упродовж гри протікав не так як зазвичай (швидше, повільніше).	0,811	Т/Ч
18. I loved the feeling of what I was doing, and want to capture this feeling again.	18. Мені сподобалася ця гра і я хочу знову відчувати такий стан.	0,802	А/п
19. I felt I was competent enough to meet the demands of the situation.	19. Я відчував себе досить компетентним, щоб відповідати високим вимогам ситуації змагання.	0,808	Бал
20. I did things automatically, without thinking too much.	20. Я виконував всі дії в грі автоматично.	0,805	Зл
21. I knew what I wanted to achieve.	21. Я знав, чого хочу досягти.	0,819	Я/м
22. I had a good idea about how well I was doing while I was involved in the task/activity.	22. У мене було чітке уявлення про те, наскільки добре я грав.	0,807	З/з
23. I had total concentration.	23. У мене була висока концентрація під час гри.	0,810	К
24. I had a feeling of total control over what I was doing.	24. У мене було відчуття повного контролю.	0,813	В/к
25. I was not concerned with how I was presenting myself.	25. Мене не цікавило, як я виглядаю під час гри.	0,818	В/с
26. It felt like time went by quickly.	26. Мені здавалося, що час зупинився, коли я грав.	0,809	Т/Ч
27. The experience left me feeling great.	27. Я відчував себе прекрасно в результаті отриманого під час змагання досвіду.	0,806	А/п
28. The challenge and my skills were at an equally high level.	28. Завдання цього змагання і мої спортивні навички були на однаково високому рівні.	0,810	Бал
29. I did things spontaneously and automatically without having to think.	29. Під час гри я робив все спонтанно і автоматично, особливо не думаючи.	0,811	Зл
30. My goals were clearly defined.	30. Мої цілі в грі були чітко визнані.	0,809	Я/м
31. I could tell by the way things were progressing how well I was doing.	31. Я можу чітко описати, як я робив те, що добре вдалося мені під час гри.	0,812	З/з

Продовження таблиці 1.

32. I was completely focused on the task at hand.	32. Я був повністю зосереджений на завданні.	0,805	К
33. I felt in total control of my actions.	33. Я відчував повний контроль над своїм тілом.	0,808	В/к
34. I was not worried about what others may have been thinking of me.	34. Мене не хвилювало те, що інші, можливо, думали про мене.	0,816	В/с
35. I lost my normal awareness of time I found the experience extremely rewarding.	35. Час від часу здавалося, що все відбувається повільно.	0,827	Т/Ч
36. I found the experience extremely rewarding.	36. Отриманий від змагання досвід був надзвичайно корисним.	0,807	А/п

Повторне тестування однієї і тієї ж вибірки (50 осіб) було проведено з інтервалом у два тижні. Кореляція між результатами першого та другого тестування виявилася на рівні $r = 0,773$, що свідчить про високу ретестову надійність опитувальника.

У таблиці 2 представлені описові статистичні дані опитувальника «Диспозиційна шкала потоку. Повна версія». Спираючись на дані, які представлено у таблиці, побудовано вибірку норматив-

ну шкалу для опитувальника. При розбивці на три інтервали граничні значення норми для шкал «баланс між ступенем складності діяльності і рівнем розвитку навичок», «ясність мети», «точність зворотного зв'язку», «концентрація на поточному моменті», «відчуття контролю», «втрата самосвідомості» та «трансформація часу» становлять 3-4 бали, а для шкал «злиття свідомості і дії» та «аутотелічне переживання» 3,5-4,5 бали.

Таблиця 2 – Описові статистики опитувальника «Диспозиційна шкала потоку. Повна версія»

Шкали	Середнє значення	Мінімальне значення	Максимальне значення	Стандартне відхилення
Баланс між ступенем складності діяльності і рівнем розвитку навичок	3,42	1,75	5	0,74
Злиття свідомості і дії	3,36	2	5	0,65
Ясність мети	3,94	2,25	5	0,53
Точність зворотного зв'язку	3,42	2	4,5	0,6
Концентрація на поточному моменті	3,62	2	4,5	0,52
Відчуття контролю	3,5	1,75	5	0,56
Втрата самосвідомості	3,58	1,25	5	0,67
Трансформація часу	3,17	1	4,75	0,84
Аутотелічне переживання	4,13	1,75	5	0,68

Далі адаптуємо методика «Внутрішня мотивація баскетболіста» Е. Мак Олі, Т. Данкана та В. Таммена, яка спрямована на вивчення внутрішньої мотивації до занять баскетболом. Дана методика є адап-

тацією шкали Intrinsic Motivation Inventory (IMI), розробленої та представленої Р. Райаном в 1982 році. Оригінальна анкета отримала широке розповсюдження в спортивній медицині та педагогічній пси-

хології [8].

Адаптована нами методика була використана для діагностики внутрішньої мотивації спортсмена за умови участі в грі з кидків кільце. Вона складається з 18 пунктів, які оцінюються за шкалою Лікєрта (від 1 до 5). Шкала розбита на 4 підкласи: вимір інтересу та задоволення (Interesten joyment dimension, 5 пунктів), вимір відчуття власної компетентності (Perceived competence dimension, 5 пунктів), вимір важливості зусиль (Effort-importance dimension, 4 пункти) і вимір

психологічного тиску (Tension – pressure dimension, 4 пункти відповідно) [6]. Результати проведення методики представлені у таблиці 3.

Першим кроком в обробці отриманих сирих даних була перевірка внутрішньої узгодженості опитувальника.

Для цього розраховувалася статистика альфа Кронбаха для шкали, що включає всі 18 пунктів (таблиця 3). Величина альфа Кронбаха для шкали із 18 запитань склала 0,768, що є вищою за мінімальну прийнятну величину, яка дорівнює 0,7.

Таблиця 3 – Характеристика пунктів методики «Внутрішня мотивація баскетболіста»

Пункти опитувальника	Адаптований переклад пунктів	α-Кронбаха	Шкала
1. I enjoyed this basketball game very much.	1. Я отримую задоволення від гри в баскетбол.	0,763	I/з
2. I think I am pretty good at basketball	2. Я думаю, що я досить хороший баскетболіст.	0,759	К
3. I put a lot of effort into	3. Я доклав багато зусиль у цій грі.	0,748	З
4. It was important to me to do well at this game.	4. Для мене важливо показати хороші результати в цій грі.	0,761	З
5. I felt tense while playing basketball.	5. Я відчував напругу під час останньої гри.	0,758	Т
6. I tried very hard while playing basketball.	6. Я старався з усіх сил під час останньої гри.	0,757	З
7. Playing the basketball game was fun.	7. Грати в баскетбол в цей раз було весело.	0,766	I/з
8. I would describe this game as very interesting.	8. Я можу описати цю гру як цікаву.	0,764	I/з
9. I am satisfied with my performance.	9. Я задоволений своєю грою на останньому змаганні.	0,757	К
10. I felt pressured while playing basketball.	10. Я відчував тиск під час останньої гри.	0,736	Т
11. I was anxious while playing the basketball game.	11. Я був стривожений під час останньої гри.	0,739	Т
12. I didn't try very hard at playing basketball.	12. Я не дуже стараюся, граючи в баскетбол.	0,773	З
13. While playing basketball, I was thinking about how much I enjoyed it.	13. Граючи в баскетбол, я думаю про те, як же мені це подобається.	0,768	I/з
14. After playing the basketball game for a while, I felt pretty competent.	14. Після певного часу гри в баскетбол я відчував себе досить компетентним в цій грі.	0,754	К

Продовження таблиці 3.

15. I was very relaxed while playing basketball.	15.. Я був дуже розслаблений, граючи в баскетбол.	0,772	T
16. I am pretty skilled at basketball.	16. У мене хороші здібності в баскетболі.	0,747	K
17. This game did not hold my attention.	17. Під час гри я був недостатньо уважний.	0,747	I/з
18. I couldn't play this game very well.	18. Я не можу грати в баскетбол добре.	0,77	K

Повторне тестування однієї і тієї ж вибірки (50 осіб) було проведено з інтервалом у два тижні. Кореляція між результатами першого та другого тестування виявилася на рівні $r = 0,823$, що свідчить про високу ретестову надійність опитувальника.

У таблиці 4 представлені описові дані опитувальника «Внутрішня мотивація баскетболіста». З огляду на ці дані,

побудовано вибіркочну нормативну шкалу для опитувальника. При розбивці на три інтервали граничні значення норми для виміру «Інтересу та задоволення» становлять 12-16 балів, для виміру «Відчуття власної компетентності» 8-15 балів, для виміру «Важливості зусиль» 8-13 балів та для виміру «Психологічного тиску» 2-8 балів.

Таблиця 4 – Описові статистики опитувальника «Внутрішня мотивація баскетболіста»

Виміри	Середнє Значення	Мінімальне значення	Максимальне значення	Стандартне відхилення
Інтересу та задоволення	13,81	7	17	2,11
Відчуття власної компетентності	11,33	3	18	3,27
Важливості зусиль	10,35	6	14	2,03
Психологічного тиску	5,31	0	12	2,91

Висновки та перспективи. У статті було адаптовано методику діагностики стану потоку та методику дослідження внутрішньої мотивації баскетболістів. Представлено зміст та опис зазначеного інструментарію, валідність та надійність емпірично доведено. Також було ви-

значено нормативні значення показників. Перспективами подальших досліджень є збільшення розміру психометричної вибірки, розширення вікових рамок, а також вивчення конструктивної валідності розглянутих методик.

Список літератури

1. Гордеева, Т.О. (2006) Теория самодетерминации Э. Деси и Р. Райана. *Психология мотивации достижения*. М.: Смысл; Издательский центр "Академия", 332 с.

2. Гордеева, Т.О. (2010) Теория самодетерминации: настоящее и будущее.

Часть 1: Проблемы развития теории. *Психологические исследования: электрон. науч. журн.* № 4 (12).

3. Чиксентмихайи, М. (1998) В поисках потока: Психология увлеченности повседневной жизнью. М.: Basic Books, 112 с.

4. Deci, E.L. & Ryan, R.M. (1985)

Intrinsic motivation and self-determination in human behavior. NY: Plenum Publishing Co, C. 45.

5. Jackson, S., Eklund, B., & Martin, A. (2011) *The FLOW Manual The Manual for the Flow Scales Manual. Sampler Set. Mind. 1–85.*

6. Hooker, C. & Csekszentmihalyi M. “Flow, creativity, and shared leadership: rethinking the motivation and structuring of knowledge work”, in Pearce, C.L. and Conger, J.A. (Eds), *Shared Leadership: Reframing the Hows and Whys of Leadership*, Sage Publications, Thousand Oaks, CA, pp. 217-34.

7. McAuley, E. D., Duncan, T., & Tammen, V. V. (1989). Psychometric properties of the intrinsic motivation inventory in a competitive sport setting: A confirmatory factor analysis. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 60(1), 48-58. DOI: 10.1080/02701367.1989.10607413.

8. Ryan, R. M., Koestner, R., & Deci, E. L. (1991). Varied forms of persistence: When free-choice behavior is not intrinsically motivated. *Motivation and Emotion*, 15, 185-205.

References

1. Gordeeva, T.O. (2006) *Teorija samodeterminacii Je. Desi i R. Rajana*. [The theory of self-determination by E. Desi and R. Ryan] *Psihologija motivacii dostizhenija*. M.: Smysl; Izdatel'skij centr "Akademija", 332 s. [in Russian]

2. Gordeeva, T.O. (2010) *Teorija samodeterminacii: nastojashhee i budushhee*. [Self-determination theory: present and fu-

ture.] *Chast' 1: Problemy razvitija teorii. Psihologicheskie issledovanija: jelektron. nauch. zhurn. № 4 (12).* [in Russian]

3. Chiksentmihaji, M. (1998) *V poiskah potoka: Psihologija uvlechennosti povsednevnoj zhizn'ju*. [In Search of Flow: The Psychology of Passion for Daily Life] M.: Basic Books, 112 s. [in Russian]

4. Deci, E.L. & Ryan, R.M. (1985) *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. NY: Plenum Publishing Co, C. 45.

5. Jackson, S., Eklund, B., & Martin, A. (2011) *The FLOW Manual The Manual for the Flow Scales Manual. Sampler Set. Mind. 1–85.*

6. Hooker, C. & Csekszentmihalyi M. “Flow, creativity, and shared leadership: rethinking the motivation and structuring of knowledge work”, in Pearce, C.L. and Conger, J.A. (Eds), *Shared Leadership: Reframing the Hows and Whys of Leadership*, Sage Publications, Thousand Oaks, CA, pp. 217-34.

7. McAuley, E. D., Duncan, T., & Tammen, V. V. (1989). Psychometric properties of the intrinsic motivation inventory in a competitive sport setting: A confirmatory factor analysis. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 60(1), 48-58. DOI: 10.1080/02701367.1989.10607413.

8. Ryan, R. M., Koestner, R., & Deci, E. L. (1991). Varied forms of persistence: When free-choice behavior is not intrinsically motivated. *Motivation and Emotion*, 15, 185-205.

Стаття надійшла до редколегії: 21.10.2018